



KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 22.11.1995
KOM(95) 509 endelig udg.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG
OG REGIONSUDVALGET

SAMHØRIGHEDSPOLITIKKEN OG MILJØET

SAMHØRIGHEDSPOLITIKKEN OG MILJØET

**Meddelelse fra Kommissionen til Rådet,
Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg
og Regionsudvalget**

I. Baggrund: samhørighedspolitikken og miljødimensionens horisontale karakter

Ifølge traktaten om Den Europæiske Union skal der tages hensyn til både miljø- og samhørighedsdimensionen ved udformningen og gennemførelsen af alle politikker på andre områder, og endvidere bør miljøpolitikken tage hensyn til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i Fællesskabet.

EU's miljøprogram, "Mod en bæredygtig udvikling" (1992), indeholder en nærmere redegørelse for en strategi for at opnå bæredygtighed og fremhæver integration, såvel økonomisk som fysisk, som et nøglebegreb. EU-programmets hovedmål skal imidlertid være af praktisk art og have relation til de forskellige processer med formulering og gennemførelse af politikkerne. Det gælder i særlig grad strukturfondene og Samhørighedsfonden, der er de vigtigste instrumenter i EU's samhørighedspolitik.

Med ændringerne af strukturfondsforordningerne i 1993 blev der skabt basis for at integrere miljødimensionen i fondenes programmeringsproces, og det har resulteret i bedre strukturerede programmer med miljømålsætninger og miljøbeskyttelse.

Oprettelsen af Samhørighedsfonden har yderligere fremhævet miljødimensionen af EU's samhørighedspolitik. Denne fond er for de berørte medlemsstater det vigtigste instrument til behandling af deres behov, navnlig inden for beskyttelse og forvaltning af vandressourcer samt indsamling, behandling og genbrug af affald.

Uanset det forhold, at det er medlemsstaterne, der primært har ansvaret for miljø- og samhørighedspolitikernes gennemførelse, har Kommissionen i adskillige år modtaget klager over overtrædelser af miljølovgivningen i forbindelse med gennemførelsen af projekter, der modtager EU-støtte. Kommissionen betragter denne situation med alvor, idet den skader offentlighedens syn på EU's aktiviteter.

Europa-Parlamentet har i sin beslutning nr. A4-0064/95 af 5. april 1995 og siden under udarbejdelsen af 1996-budgettet udtrykt ønske om, at budgetgennemførelsen i højere grad tager hensyn til miljøspørgsmål. Kommissionen tager dette synspunkt alvorligt og betragter denne meddelelse som et svar for samhørighedspolitikens vedkommende.

Udfordringen består i fortsat at sikre, at programmerne gennemføres i overensstemmelse med en bæredygtig udvikling og EU's miljøregler.

I denne meddelelse behandles den voksende sammenhæng mellem samhørighedspolitikken og miljøpolitikken, og der gives nogle bud på, hvordan der kan opnås større synergi mellem dem under gennemførelsen af strukturfondsprogrammerne og samhørighedsfondsprojekterne.

II. Regionaludvikling og miljø

Tidligere blev miljøbeskyttelse og økonomisk udvikling ofte opfattet som modstridende mål. Men nu er der en øget bevidsthed om, at miljø og regionaludvikling er **komplementære**.

Et godt eksempel er i den forbindelse Samhørighedsfondens og strukturfondenes betydning for finansieringen af transportinfrastrukturer, der indgår i de transeuropæiske net (TEN). På den ene side er transportinvesteringer af afgørende betydning for den økonomiske aktivitet internt i regionen eller i samarbejde med andre regioner. På den anden side kan transportstrukturen også påvirke miljøet i en region og udviklingens bæredygtighed. For at mindske miljøskaderne ved den forventede stigning i vejtrafikken (gods- og passagertransport) må der tages fat på spørgsmålet om en balance mellem de forskellige transportformer. Investeringer i jernbaner og offentlig transport er et central element i denne problemstilling. Desuden bør vurderingerne af transportruterne og/eller de enkelte transportplaner også omfatte relevante undersøgelser af alternative løsninger og foranstaltninger, der kan begrænse ulemperne.

1. Det undervurderes ofte, at **miljøet i sig selv er en vigtig faktor for regionaludviklingen**. Eftersom forholdene i regionerne er meget forskellige, er det således af voksende betydning, hvordan lokaludviklings- og beskæftigelsesinitiativerne gennemføres.

De naturlige ressourcer (vand, luft, jord osv.) er af betydelig miljømæssig og socioøkonomisk betydning, idet de udgør grundelementerne for mennesket og økosystemerne. Miljøkvaliteten er afgørende for, hvor attraktiv en region er, og influerer som sådan på, hvor der investeres. Udpining og ødelæggelse af det naturlige ressourcegrundlag kan have alvorlige konsekvenser ikke blot for miljøet, men også for den økonomiske aktivitet. Forvaltningen af vandressourcerne er for eksempel nu en vigtig problemstilling i EU. Uanset om det drejer sig om oversvømmelser, forurening eller udpining af vandforsyningerne, står det klart, at der må gøres en større indsats for at forbedre forvaltningen af EU's ferskvandsressourcer, hvis de fortsat skal fungere som grundlag for økonomiske aktiviteter.

Miljø er et **vigtigt beskæftigelsesskabende område**. Foruden de arbejdspladser, der skabes som følge af opførelse og vedligeholdelse af de ovenfor omtalte miljøvenlige infrastrukturer, lægges der større og større vægt på beskæftigelsesmulighederne i forbindelse med såkaldt "eco-business", hvor små og mellemstore virksomheder (SMV) spiller en stor rolle. Eco-business producerer goder og tjenesteydelser med henblik på måling, forebyggelse, begrænsning eller udbedring af skader på vand, luft og jordbund og omfatter aktiviteter knyttet til begrænsning og behandling af affald og støj. Disse tjenesteydelser omfatter miljørevision og rådgivning til traditionelle industrier. Der er lovende muligheder for vedvarende beskæftigelse i udviklingen af sådanne miljøvirksomheder, der oftest er orienterede mod teknologi, praktisk anvendelse og innovation (f.eks. produktion i forbindelse med bekæmpelse af forurening, applikationer inden for datakommunikation med henblik på en mere integreret metode til lokal og regional miljøforvaltning, forebyggelse af naturlige og menneskeskabte risici og forvaltning af naturressourcerne, energibesparende teknik og vedvarende energi).

Dertil kommer, at miljøservice, herunder udvikling og vedligeholdelse af den nødvendige infrastruktur (f.eks. affaldshåndtering, forureningsbekæmpelse, forvaltning af vandressourcer, vedligeholdelse af naturområder og endog aktiviteter, der ikke har noget med miljøet i streng forstand at gøre, men som også i væsentlig grad bidrager til en bedre livskvalitet for borgerne, f. eks. bevarelse af den nationale arv, byfornyelse osv.) er meget arbejdskraftintensiv og således i betydelig grad kan fremme beskæftigelsen. Kommissionens meddelelse om "En europæisk strategi til fremme af lokale udviklings- og beskæftigelsesinitiativer" fra juni 1995 giver mange eksempler på jobskabelsesmulighederne i miljøsektoren.

Allerede i Kommissionens meddelelse om landdistrikternes fremtid fra 1988 blev betydningen af en styrket miljøbeskyttelse understreget. Den øgede efterspørgsel efter "naturlige" landbrugsprodukter og "grøn" turisme åbner nye regionale perspektiver for landdistrikterne. Desuden kan andre økonomiske aktiviteter, der er afhængige af et "rent" miljø (f.eks. teknologisk forskning) i høj grad bidrage til at diversificere indkomstkilderne og dermed til at få befolkningen til at blive boende i landdistrikterne.

Miljøuddannelser og en relevant politik for menneskelige ressourcer, som hænger nøje sammen med miljøets beskæftigelsesmæssige virkninger, har betydning for en bæredygtig regionaludvikling på to fronter:

For det første kan de medvirke til, at arbejdskraften tilpasses de ændrede kvalifikationskrav, og at regionen omstilles til mere miljøvenlige erhverv og sektorer. Og for det andet øger de befolkningens opmærksomhed på miljøbeskyttelsesspørgsmål og fremmer dermed den offentlige opbakning bag en bæredygtig udvikling. Innoverende telematiksystemer, der bygger på avanceret informations- og telekommunikationsteknologi, giver nye muligheder for offentlige informationstjenester på miljøområdet og bidrager dermed også til øget offentlig opmærksomhed om miljøspørgsmål.

Det skønnes, at 80% af de personer, der for øjeblikket er beskæftiget i eco-business, er relativt ringe uddannet. 20% af den arbejdsstyrke, der er beskæftiget med forvaltning og tekniske aktiviteter, er imidlertid højt kvalificeret og har en omfattende uddannelse. Efterhånden som teknologien ændres, og forureningsbekæmpelse og energieffektivitet bliver en integrerende del af produktionsprocessen, bliver der behov for egentlige tekniske specialister, managers, teknikere og personer, som beskæftiger sig med byplanlægning, landskabsforvaltning, forvaltning af naturreserver, skove osv.

2. Samhørighedspolitikken har positive virkninger på miljøet på to områder:

For det første giver samhørighedspolitikken finansielle overførsler myndigheder og virksomheder i de dårligst stillede regioner bedre muligheder for at tage fat på miljøproblemerne (ved at styrke deres investeringskapacitet), hvilket giver mulighed for at forbedre miljøstandarder og miljøkvalitet.

For det andet medvirker direkte økonomisk støtte til miljøprojekter og erhvervsinvesteringernes indirekte positive miljøvirkninger til at forbedre miljøkvaliteten. I næste afsnit gøres der nærmere rede for disse virkninger.

III. Samhørighedspolitik - en mulighed for "bæredygtig udvikling" i praksis

I samhørighedspolitikken mødes forskellige politikker i en given områderelateret sammenhæng, og den kan derfor anvendes til at gøre diverse EU-politikker mere miljøorienterede. Strukturfondene yder i betydeligt omfang både direkte og indirekte støtte til miljøinvesteringer. Desuden understreger oprettelsen af Samhørighedsfonden, der direkte tager sigte på at støtte miljø- (og transport-) projekter, miljøets betydning i samhørighedspolitikken.

Under den første runde af strukturfondsprogrammer (1989-1993) hørtes der fra Europa-Parlamentet, og også fra Revisionsretten og ikke-statslige miljøorganisationer, bred kritik af, at der manglede systematisk miljøvurdering af programmerne, og at der blev ydet støtte til projekter, der angiveligt skulle skade miljøet. Kommissionen tog derfor strukturfondsforordningerne op til revision under hensyntagen til princippet om bæredygtig udvikling og til behovet for at integrere miljødimensionen i alle faser af udarbejdelsen og gennemførelsen af programmerne.

Følgende fire aspekter af miljøspørgsmålenes integrering i samhørighedspolitikken belyser, hvordan en bæredygtig udvikling støttes og fremmes i praksis.

1. *Miljøforbedringer ved direkte investeringer i miljøprojekter (jf. skemaet i bilaget)*

Samhørighedsfonden og strukturfondene støtter direkte miljøinfrastrukturer i de støtteberettigede medlemsstater og regioner. Foranstaltningerne omfatter **beskyttelse og forvaltning af vandressourcerne, indsamling, behandling og genbrug af affald samt rensning af kystområder og flodlejer**. Aktionerne vedrører også **sanering af industriarealer** (især i mål 2-områder) og **renovering af forsømt byområder**. Derudover bidrager forskellige FIUF-foranstaltninger til at reducere fiskerisektorernes negative virkninger på miljøet i almindelighed og fiskeressourcerne i særdeleshed. Alle disse investeringer tager hovedsageligt sigte på udbedrende aktioner.

I 1989-1993 blev der anvendt ca. 7% (2 751 mio. ECU) af de samlede strukturfondsbevillinger til mål 1-, 2- og 5b-områder på direkte miljøforanstaltninger.

I mål 1-programmerne for 1994-1999 budgetteres der med, at ca. 8,9% (8 328 mio. ECU) af de samlede strukturfondsbevillinger til disse områder (93 810 mio. ECU¹) er øremærket til miljøinvesteringer.

I mål 2-programmerne for 1994-1996 foreslås det, at ca. 5,7% (397 mio. ECU) af de disponible bevillinger til de støtteberettigede områder (6 977 mio. ECU¹) anvendes til direkte miljøforanstaltninger.

I mål 5b-programmerne for 1994-1999 er der afsat ca. 11,7% (over 720 mio. ECU) af de samlede strukturfondsbevillinger til miljøbeskyttelse og -udvikling. Foranstaltningerne tager f.eks. sigte på oprette uddannelsesfaciliteter og -strukturer med tilknytning til miljøet (etablering af opdagelsesstier, oprettelse af uddannelses- og modtagelsescentre) eller foranstaltninger, der tager sigte på at beskytte vandbiotoper (plan for genindførelse af laks, økologiske ingeniørarbejder til genopretning af forsømt områder).

Dertil kommer, at EU-initiativer som LEADER og SMV lægger særlig vægt på aktioner af nyskabende karakter.

Samhørighedsfonden vil bruge ca. 16 mia. ECU mellem 1993 og 1999. I de to første år af fondens funktion (93 og 94) var forholdet mellem miljø- og transportprojekter ca. 45/55%. Kommissionen finder, at miljøprojekternes andel bør øges, og at der skal sigtes mod en 50/50-fordeling (se afsnit IV.1.).

2. *Investeringer i projekter med positive miljøvirkninger*

Ud over den direkte miljørettede økonomiske støtte kan støtte til erhvervsinvesteringer også i høj grad have positive indirekte virkninger på miljøet. På grund af sådanne foranstaltningers særlige **forebyggende karakter** er de især værdifulde set ud fra et bæredygtighedssynspunkt, og de bliver ofte forbigået i analyserne af fondenes virkninger.

Strukturfondenes indsats for at fremme **miljøvenlige produkter og teknikker**, især i SMV, er udtryk for en metode til økonomisk udvikling, der er "bæredygtig". Det samme gælder støtten til **vedvarende energi** og anvendelsen af **energi- og vandbesparende teknikker**. Endvidere kan der med støtte til relevante informationsinfrastrukturen gives støtte til aktiviteter som fjernundervisning og fjernrådgivning med henblik på forbedret miljøforvaltning i SMV.

¹ 1994-priser.

Investeringsstøtten til **offentlig transport** via Samhørighedsfonden og strukturfondene styrker grundlaget for den interne regionaludvikling og forbedrer samtidig den offentlige transports konkurrenceevne i forhold til andre, mindre miljøvenlige transportsystemer.

Strukturfondenes støtte til produktionsvirksomhed, der er direkte afhængig af et miljø af høj kvalitet, f.eks. **service relateret til FTU, sundhed og "grøn" turisme samt økologisk landbrug og naturbevarelse**, giver landdistrikterne gode muligheder for at udnytte naturværdierne, samtidig med at de beskytter dem.

Strukturfondenes indsats for en **miljøorienteret politik for menneskelige ressourcer** (f.eks. miljøuddannelser) øger befolkningens og erhvervslivets bevidsthed om miljøspørgsmål, samtidig med at arbejdskraftens kvalifikationer forbedres, og den dermed lettere kan tilpasse sig de ændre behov på arbejdsmarkedet.

Endelig kan alle de **tekniske foranstaltninger til beskyttelse af fiskeressourcerne** og det marine økosystem i almindelighed under den fælles fiskeripolitik og foranstaltningerne vedrørende **tilpasning af landbrugsstrukturerne under mål 5a og ledsageforanstaltninger til den fælles landbrugspolitik** (f.eks. miljøforanstaltninger i landbruget) også medvirke til miljøbeskyttelsen.

3. *Forstærket miljøovervågning og -evaluering*

En af de vigtigste konsekvenser af de ændrede strukturfondsforordninger er, at der i højere grad tages hensyn til miljøaspekter på alle niveauer i programmeringen og gennemførelsen af samhørighedspolitikken. Et hovedelement i den nye fremgangsmåde er styrkelsen af den forudgående og efterfølgende evaluering med særligt henblik på miljøvirkningerne. Det er nu obligatorisk, at programmeringsdokumenterne (f. eks. EF-støtterammerne og det samlede programmeringsdokument) indeholder en redegørelse for miljømålsætningerne. Fastlæggelsen af indikatorerne for miljøvirkningerne er desuden blevet forbedret. Miljømyndighederne skal ifølge de ændrede forordninger inddrages i udarbejdelsen og overvågningen af programmerne.

Skønt der på dette område er sket store fremskridt med hensyn til den nye programmeringsperiode, kan miljøovervågningen og -evalueringen på programniveau stadig forbedres. Afsnit IV indeholder nogle forslag til en indsats på dette område.

4. Miljøhensyn ved udvælgelsen og gennemførelsen af projekterne

En forbedring af projekternes miljømæssige kvalitet vil i høj grad bidrage til bæredygtighed og samhørighed. For eksempel skal følgende direktiver på nuværende tidspunkt overholdes: Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af virkning på miljøet (VVM) samt levesteds- og fugledirektiverne. Vedrørende førstnævnte har erfaringerne dog vist, at miljøvurderingerne ofte er af dårlig kvalitet, og at der mangler offentlig gennemsigtighed. VVM-direktivet er ved at blive revideret, og problemerne søges løst i den forbindelse. Desuden skal kriterierne for projekternes støtteberettigelse og udvælgelse udspecificeres nærmere, således at projekterne ikke blot opfylder de basale miljøkrav, men også er udtryk for økonomisk og miljømæssig bæredygtighed.

Ifølge nærhedsprincippet skal overvågningsudvalgene tage sig af såvel overvågning og evaluering som udvælgelse og gennemførelse af projekterne. Overvågningsudvalgene har en central funktion som et forum, hvor der kan foregå en udvikling og forbedring af vurderingerne af virkningerne på miljøet og af udvælgelseskriterierne, således at en bæredygtig udvikling kan fremmes. Udvalgene råder dog ikke altid over de fornødne midler og kvalifikationer til at kunne påvirke de gennemførende (nationale og regionale) myndigheder til i højere grad at tage miljøhensyn ved udvælgelsen af projekterne. Dette spørgsmål skal der gøres noget ved både på kort og på lang sigt.

IV. Fremtiden

I overensstemmelse med nærhedsprincippet (inden for såvel samhørighedspolitikken som miljøpolitikken) afhænger det i høj grad af de berørte medlemsstaters og - når det er hensigtsmæssigt - regioners samarbejde, om det kan lykkes at integrere samhørighedspolitikken og miljøet yderligere.

På grundlag af strukturfondenes og Samhørighedsfondens bestemmelser har Kommissionen en vigtig opgave med at fremme, undersøge og koordinere nationale metoder, og den vil blive varetaget i en partnerskabsånd snarere end ved påbud. I praksis forventes det at komme til udtryk således:

1. **Samhørighedsfonden** afspejler den nøje sammenhæng mellem miljøpolitikken, de transeuropæiske net og samhørighedspolitikken. Ifølge samhørighedsfondsforordningen skal der være en rimelig balance mellem transportinfrastruktur- og miljøprojekter.

Kommissionen finder, at der bør sigtes på en 50/50-fordeling mellem miljø og transport.

Med hensyn til forfølgelsen af dette mål vil Kommissionen i partnerskab med de pågældende medlemsstater indtage en fleksibel holdning, navnlig hvad angår timingen, hensynet til de særlige forhold omkring hver enkelt projekt og udviklingsbehovene. Afhængigt af samhørighedslandenes forskellige behov, f.eks. i forbindelse med forvaltning af vandressourcerne, vandbehandling og bortskaffelse af affald, vil Kommissionen i partnerskab med de pågældende medlemsstater sikre den højest mulige miljøkvalitet af Samhørighedsfondens projekter. Det er endvidere nødvendigt at tage hensyn til, at mange transportprojekter, f.eks. investering i offentlig transport, kan være svaret på et miljøproblem. Kommissionen vil sikre, at de projekter, der modtager støtte fra Samhørighedsfonden, er i overensstemmelse med miljølovgivning og -standarder.

Kommissionen vil desuden foretage yderligere analyser af mulighederne for en bedre koordinering mellem Samhørighedsfonden og strukturfondene med hensyn til miljømæssig overvågning og vurdering (f.eks. fælles mål og fælles rapporteringssystem) og for anvendelsen af objektive støttekriterier.

2. På **programmeringsniveau** indeholder de programmer, der allerede er godkendt, eller som er ved at blive det, i væsentligt omfang foranstaltninger, der direkte eller indirekte bidrager til beskyttelse og forbedring af miljøet.

Kommissionen vil dog intensivere arbejdet med at få en bedre forståelse af arten og virkningerne af de foranstaltninger, der har (eller kan få) indirekte miljøvirkninger som beskrevet ovenfor (III.2). På grund af foranstaltningernes særlige forebyggende karakter er de af stor betydning for indsatsen for en bæredygtig udvikling. Den forebyggende fremgangsmåde omfatter også en politik, der støtter og udvikler de menneskelige ressourcer, således at arbejdsmarkedets ændrede behov og de voksende miljøkrav kan opfyldes. Der vil blive foretaget en kritisk gennemgang af alle programmeringsdokumenter med det formål at identificere sådanne projekttyper af forebyggende karakter, som bør få tillagt større vægt fremover.

Den kommende revision af programmerne (midtvejsevaluering af 6-års-programmer og nye mål 2-programmer for 1997-1999) og den forventede udvidelse af EF-initiativet INTERREG er en anledning til yderligere at styrke strukturfondenes (forebyggende) miljødimension. Der kan i den forbindelse også drages nytte af erfaringerne fra LIFE.

Kommissionen vil overveje andre muligheder for miljøpilotprojekter under EFRU-forordningens artikel 10, ESF-forordningens artikel 6, EUGFL-forordningens artikel 8 og FIUF-forordningens artikel 4 for at give den bæredygtige udvikling et skub fremad. Det kan f.eks. omfatte projekter, der støtter udveksling af de bedste metoder til bæredygtig udvikling samt regionale eller lokale udviklingsprojekter, der skaber miljømæssigt "bæredygtige" job. I denne forbindelse skal Det Europæiske Observationsorgan for Innovation og Udvikling i Landdistrikter, der blev oprettet i forbindelse med LEADER II-initiativet, bidrage til at identificere og videregive kendskabet til succesfulde innoverende foranstaltninger.

For at fremme miljømæssigt bæredygtige investeringer planlægger Kommissionen i højere grad at udnytte muligheden for graduering ud fra et miljøsynspunkt af EU-støttesatsen under strukturfondene (artikel 13 i rammeforordningen).

3. Kommissionen understreger betydningen af systematisk at inddrage miljødimensionen i overvågningen og den forudgående og efterfølgende evaluering af programmerne.

Eftersom gennemførelsen af programmerne hører under medlemsstaternes kompetence, er det vigtigt at bemærke, at den nødvendige forbedring af overvågningen og evalueringen af miljøvirkningerne kun kan opnås i tæt samarbejde med dem og - når det er hensigtsmæssigt - de berørte regioner.

Kommissionen vil derfor intensivere drøftelserne med de berørte medlemsstater og - når det er hensigtsmæssigt - regioner med henblik på en yderligere forbedring af miljømålene og resultatindikatorerne. En kritisk analyse af de eksisterende programmeringsdokumenters miljømåls og resultatindikatorers art og kvalitet kunne være et udgangspunkt for yderligere drøftelser og forskning på grundlag af mere omfattende og kvantificerbare indikatorer for bæredygtighed med henblik på at forbedre miljøevalueringen. Kommissionen vil selv forstærke indsatsen med hensyn til teknisk bistand til en yderligere udvikling og forbedring af de miljøorienterede evalueringsmetoder og -indikatorer.

I den forbindelse er det en vigtig funktion, de udpegede miljømyndigheder har fået i de nye programmeringsdokumenter. Ifølge forordningerne skal de udpegede kompetente miljømyndigheder inddrages i udarbejdelsen og gennemførelsen af programmeringsdokumenterne. For at øge effektiviteten af deres bidrag til programmeringen og gennemførelsen vil Kommissionen i samarbejde med de berørte medlemsstater og regioner forsøge at udforme en klarere rolle for dem i forbindelse med gennemførelsen af programmerne.

Desuden vil Kommissionen tilskynde til kontakter og skabelse af flere net mellem miljømyndighederne både i medlemsstaterne og mellem medlemsstaterne og regionerne, således at de får mulighed for erfaringsudveksling og afklaring af deres rolle med hensyn til overvågning og evaluering. Endelig bør der lægges mere vægt på at øge forvaltningernes kendskab til ledelse og overvågning af miljøprogrammer. Der kan ligeledes i denne forbindelse ydes teknisk bistand.

4. Mens Samhørighedsfonden fungerer på grundlag af projekter, og Kommissionen dermed inddrages direkte i beslutningsprocessen, mindsker strukturfondenes programmetode i høj grad Kommissionens deltagelse i **udvælgelsen af projekterne**.

Generelt betoner Kommissionen, at der skal foretages en tilfredsstillende kvalitetsvurdering af de miljømæssige følger af de foreslåede foranstaltninger, og i denne forbindelse at VVM-direktivet (85/337/EØF) skal anvendes mere hensigtsmæssigt, og det samme gælder andre miljøregler, såsom levesteds- og fugledirektiverne. Overvågningsudvalgene bør sikre, at der i procedurerne for udvælgelse af projekter lægges mere vægt på de eksisterende bestemmelser, der skal hindre, at EU medfinansierer miljøskadelige projekter.

Kommissionen understreger dog nødvendigheden af, at kriterierne for projekternes støtteberettigelse og udvælgelse udspecificeres nærmere, således at projekterne ikke blot opfylder kravet om, at de skal være i overensstemmelse med miljøreglerne, men også er udtryk for økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed (f.eks. i forbindelse med reduktion af affaldsmængden og energibesparelser). Teknisk bistand kan anvendes til at fremme erfaringsudveksling og udvikle retningslinjer for de bedste metoder på området. Kommissionen vil intensivere drøftelserne herom med medlemsstaterne og - når det er hensigtsmæssigt - regionerne, især i overvågningsudvalgenes regi.

Kommissionen vil fremover forsøge at spille en mere aktiv rolle med hensyn til **forebyggelse af overtrædelser af miljøreglerne** inden for strukturfondenes og Samhørighedsfondens aktiviteter. I den forbindelse er det vigtigt med en hurtig og kritisk analyse af de signaler og advarsler, der gives via opdaterede miljøstatusmeldinger fra de berørte regioner, samt evalueringer, der udarbejdes af miljømyndigheder og miljøorganisationer. Hvis der alligevel forekommer overtrædelser, vil Kommissionen anvende de hårde sanktioner, der er hjemlet i de gældende bestemmelser, bl.a. tilbagebetaling af EU-midler.

5. Som forudset i de reviderede strukturfondsforordninger er miljømyndighedernes rolle blevet vigtigere siden 1993. For at øge gennemsigtigheden vil Kommissionen - når det er hensigtsmæssigt og under overholdelse af bestemmelserne i rammeforordningens artikel 4, stk. 1 - indgå i en dialog med de af projektet mest berørte partnere, herunder repræsentative **ikke-statslige miljøorganisationer** i partnerskab med medlemsstaterne. Medlemsstaternes myndigheder vil desuden blive tilskyndet til at forbedre oplysningsarbejdet i forbindelse med programmeringsdokumenterne og gennemførelsen af programmerne.
6. Europa-Parlamentet vedtog ved førstebehandling af forslaget til budget for 1996 indførelsen af yderligere foranstaltninger med henblik på at gøre dets gennemførelse mere følsom over for miljøspørgsmål.

Kommissionen erkender, at forslagets underliggende formål er at øge **budgetgennemførelsens miljødimension**. Meddelelsen fremhæver den vægt, som Kommissionen tillægger samhørighedspolitikens miljømæssige aspekter.

Meddelelsen vidner om, at revisionen af strukturfondsforordningerne samt oprettelsen af Samhørighedsfonden allerede har ført til en klar styrkelse af de miljømæssige aspekter i samhørighedspolitikens programmering og gennemførelse. Det er her afgørende, at miljøevalueringsindsatsen øges under betydelig medvirken af medlemsstaterne.

Kommissionen vil inden for de nuværende retlige rammer benytte sig af de forskellige muligheder, der er beskrevet i denne meddelelse, til at forbedre miljødimensionen som ønsket af Europa-Parlamentet. Disse muligheder er udtryk for, hvor langt man kan gå under strukturfondsforordningerne i deres nuværende form. Imidlertid vil erfaringerne give nye idéer, der kan påvirke den generelle revision af forordningerne med tilknytning til strukturfondene, som skal finde sted i 1999.

Bilag

Samhørighedspolitikens bidrag til direkte miljøforanstaltninger i de relevante programmeringsperioder

Den følgende tabel indeholder tal vedrørende miljøudgifterne i forbindelse med de samhørighedsinstrumenter, der er programmeret eller iværksat i de relevante programmeringsperioder.

Der foreligger kun tal for Samhørighedsfondens og strukturfondenes udgifter for mål 1, 2 og 5b.

Under mål 3 indgår miljøforanstaltninger i beskæftigelsesstøtten til de lokale myndigheder. Disse foranstaltninger vedrører generelt miljøforbedring og oprydning, f. eks. rensning af industriområder, rensning af floder og strande, kystbeskyttelse, bevarelse og forøgelse af værdien af naturen.

Under mål 4 vil erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse samt rådgivning og vejledning af arbejdstagere finde sted på grundlag af ændringer i erhvervslivet og i produktionssystemerne. En af de vigtigste ændringer er indførelse af og tilpasning til miljømæssigt sunde og bæredygtige produktionsmåder.

Under mål 5a kan EUGFL (Udviklingssektionen) navnlig yde støtte til investeringer i landbrugsbedrifter med henblik på beskyttelse og forbedring af miljøet. EUGFL kan også bidrage til finansiering af investeringer i forarbejdningsindustrier i landbrugssektoren, som kan medvirke til at gøre det lettere at indføre nye teknologier, som er centreret om miljøbeskyttelse. I denne forbindelse gives der i de udvælgelseskriterier, som Kommissionen opstillede den 22. marts 1994, førsteprioritet til bl. a. investeringer, der er knyttet til miljøbeskyttelse, forebyggelse af forurening og bortskaffelse af affald, herunder affald fra økologisk landbrug.

Under mål 5a kan FIUF bidrage til materielle investeringer inden for akvakultur, beskyttelse og udvikling af fiskeressourcer i kystregioner, faciliteter i fiskerihavne samt forarbejdning og afsætning af fiskeri- og akvakulturprodukter. Visse af disse investeringer skal mindske skaderne på miljøet.

Samhørighedspolitikens bidrag til direkte miljøforanstaltninger i de relevante programmeringsperioder (mio. ECU i 1944-priser)

	Belgique	Danmark	Deutschland	Ellada	España	France	Ireland	Italia	Luxem- bourg	Nederland	Portu- gal	United Kingdom	EUR 12	
STRUKTUR- FONDENE														
													I alt	
Mål 1 (94-99) I alt	730	-	13640	13980	26300	2190	5620	14860	-	150	13980	2360	93810	100,0 %
Miljø	92	-	1106	624	3034	323	74	1867	-	5	1056	146	8328	8,9 %
Mål 2 (94-96) I alt	160	56	733	-	1130	1765	-	684	7	300	-	2142	6977	100,0 %
Miljø	8	p.m.*	52	-	40	103	-	48	2	5	-	138	397	5,7 %
Mål 5b (94-99) I alt	77	54	1227	-	664	2238	-	901	6	150	-	817	6134	100,0 %
Miljø	7	p.m.*	207	-	67	245	-	94	0,5	36	-	64	720,5	11,7 %
SAMHØRIG- HEDSFONDEN														
													EUR 4	
1993 I alt				280	858		142				284		1565**	100,0 %
Miljø				175	252		56				123		606	38,7 %
1994 I alt				332	1018		168				334		1852	100,0 %
Miljø				198	519		72				134		923	49,8 %

* Der kan ikke anføres præcise tal, idet miljøforanstaltningerne i vidt omfang er integreret i andre udgiftskategorier.

** 1993-priser.

ISSN 0254-1459

KOM(95) 509 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

13 14

Katalognummer : CB-CO-95-561-DA-C

ISBN 92-77-95305-5

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg